

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR.410.1.2.2024

Pan
bryg. Przemysław Pręcerek
Małopolski Komendant Wojewódzkiej Państwowej
Straży Pożarnej
Komenda Wojewódzka Państwowej Straży
Pożarnej w Krakowie
ul. Zarzecze 106
30-134 Kraków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. - wykonanie planu finansowego Komendy
Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie, ul. Zarzecze 106, 30-134 Kraków (dalej KW PSP).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Przemysław Pręcerek, Małopolski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej od 8 marca 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Piotr Filipek, Małopolski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej, od 16 czerwca 2020 r. do 7 marca 2024 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontrolerzy	1. Bernard Różański, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/147/2023 z 21 grudnia 2023 r. 2. Tomasz Mróz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/148/2023 z 21 grudnia 2023 r. (akta kontroli str. 1-7)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2023 r. KW PSP pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> – realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz wybranych sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych, – system kontroli zarządczej w obszarze prawidłowości sporządzania sprawozdań.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: <ul style="list-style-type: none"> – analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków, – kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych, – szczegółowa analiza wybranej próby wydatków oraz wybranego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, – analiza stanu zobowiązań, – analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań, – analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.</i>

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego na 2023 r. przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie.

W 2023 r. KW PSP zrealizowała wydatki budżetu państwa i wydatki budżetu środków europejskich na poziomie 100% planu po zmianach. Wydatki te zostały wykonane prawidłowo, co zapewniło uzyskanie planowanych rzeczowych efektów prowadzonej działalności. Na podstawie badania próby wydatków stwierdzono, że środki otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań KW PSP wydatkowano zgodnie z obowiązującymi przepisami, celowo i gospodarnie.

Jednocześnie Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że wszystkim funkcjonariuszom, którzy złożyli w 2023 r. wnioski o odejście ze służby została podniesiona wysokość dodatków w okresie czterech miesięcy przed zwolnieniem ze służby, a w sześciu przypadkach nastąpiło to w dniu lub niedługo przed złożeniem ww. wniosku. Z uwagi na skalę zjawiska powyższa sytuacja może budzić wątpliwości czy u podstaw decyzji o zwiększeniu tych dodatków leżały wyłącznie okoliczności wskazane w uzasadnieniach, a nie były motywowane również okolicznością odejścia ze służby. Nie negując prawa Komendanta Wojewódzkiego do podejmowania decyzji w tej sprawie, NIK zauważa, że przyznawanie i podwyższanie dodatków służbowych czy funkcyjnych to jedna z form motywacji i powinno przyczyniać się do zachęcania funkcjonariuszy do lepszego wykonywania zadań i czynności służbowych.

Kontrola prawidłowości udzielenia jednego zamówienia publicznego wykazała, że postępowanie przeprowadzono zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Przeniesione środki z rezerw celowych budżetu państwa zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Wszystkie sprawozdania zostały terminowo sporządzone i przekazane dysponentowi części budżetowej 85/12 – województwo małopolskie. Objęte kontrolą sprawozdania jednostkowe KW PSP zostały sporządzone na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej i w ich zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowe³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wydatki

1.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

Plan wydatków budżetu państwa KW PSP w ustawie budżetowej na 2023 r., po nowelizacji, ustalono w wysokości 34 991 tys. zł (w rozdziale 75410 *Komendy Wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej*). W trakcie roku plan został zwiększony per saldo o 12 024,2 tys. zł, z tego 12 988,6 tys. zł środkami pochodzącymi z siedmiu pozycji rezerw celowych budżetu państwa, 501,8 tys. zł środkami pochodzącymi z rezerwy Wojewody oraz o 80,7 tys. zł środkami przeniesionymi przez Ministra Finansów z części 42 – *sprawy wewnętrzne* na dostosowanie planu wydatków do aktualnych potrzeb. Ponadto plan wydatków zmniejszono o łącznie 1547 tys. zł, w wyniku przeniesień środków przez dysponenta części 85/12 do innych podziałek klasyfikacji budżetowej, w tym 1209 tys. zł na dotacje celowe dla powiatów z przeznaczeniem na wypłaty funkcjonariuszom komend powiatowych i miejskich PSP rekompensaty pieniężnej za przedłużony czas pracy, zgodnie z art. 93 ust. 1 pkt 4a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 o *Państwowej Straży Pożarnej*⁴. W wyniku dokonania tych zmian planowane wydatki KW PSP na 2023 r. ustalono w wysokości 47 015,2 tys. zł, w tym 46 858 tys. zł w rozdziale 75410 *Komendy Wojewódzkie*

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Dz.U. z 2024 r. poz. 127.

Państwowej Straży Pożarnej oraz 156,6 tys. zł w rozdziale 75479 – Pomoc zagraniczna.

(akta kontroli str. 22-26)

Plan wydatków KW PSP nie był zwiększany środkami przeniesionymi z rezerwy ogólnej budżetu państwa. Natomiast na podstawie decyzji Ministra Finansów został zwiększony środkami z rezerw celowych budżetu państwa per saldo o 12 988,6 tys. zł, które wykorzystano niemal w 100% (12 986,5 tys. zł), przede wszystkim na wydatki i zakupy inwestycyjne (11 594,2 tys. zł), w tym głównie na zakup pojazdów i innego sprzętu pożarniczego (11 514,4 tys. zł).

Kontrolą prawidłowości przeniesienia środków z rezerw celowych budżetu państwa i poziomu ich wykorzystania objęto środki przeniesione na podstawie trzech decyzji Ministra Finansów z dwóch pozycji rezerw celowych w łącznej wysokości 7443,5 tys. zł, co stanowiło 57,5% środków z rezerw celowych, które w 2023 r. zwiększyły plan wydatków KW PSP, z tego 5100 tys. zł z poz. 59 *Dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej*⁵ oraz 2343,5 tys. zł z poz. 8 *Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej*⁶.

Zwiększenia planu wydatków zostały dokonane po otrzymaniu i na podstawie stosownych decyzji Ministra Finansów, były celowe i wynikały z faktycznych potrzeb KW PSP. Otrzymane środki zostały wykorzystane na wydatki majątkowe, tj. na zakup samochodów pożarniczych. Przyznane środki wykorzystano w całości.

(akta kontroli str. 24-31)

W 2023 r. KW PSP zrealizowała wydatki budżetu państwa w wysokości 46 997,3 tys. zł, z tego 46 841,6 tys. zł w rozdziale 75410 oraz 155,6 tys. zł w rozdziale 75479. Wydatki zostały zrealizowane na poziomie niemal 100% planu po zmianach i 140,2% wydatków zrealizowanych w 2022 r. (33 533,5 tys. zł). Wyższa realizacja wydatków niż w roku poprzednim była związana głównie z wyższymi wydatkami na wynagrodzenia (o 1044,8 tys. zł) w związku ze zwiększeniem funduszu wynagrodzeń pracowników sfery budżetowej o 7,8% oraz realizacją w 2023 r. większej liczby zadań inwestycyjnych (wzrost wydatków majątkowych o 10 515,6 tys. zł).

(akta kontroli str. 22-23, 38)

W 2023 r. wydatki KW PSP na świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 377,4 tys. zł (99,9% planu po zmianach) i były o 15,7% wyższe niż w roku poprzednim (326,2 tys. zł) wskutek m.in. zwiększenia wydatków na wypłaty równoważnika pieniężnego wypłacanego funkcjonariuszom za brak lokalu, w związku z podwyższeniem w 2023 r. stawki dziennej tego równoważnika⁷.

Wydatki bieżące wykonane w kwocie 19 313,3 tys. zł, (99,9% planu po zmianach), były o 17,6% wyższe niż w roku poprzednim (16 416,3 tys. zł), wskutek m.in. zwiększenia wydatków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi (o 1083,9 tys. zł) oraz wydatkowanie w 2023 r. kwoty 1480,3 tys. zł na sorty mundurowe w ramach Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej

⁵ Decyzja MF/FG2.4143.3.366.2023.MF.5595 z 24 października 2023 r. zwiększająca plan wydatków o 5100 tys. zł na realizację zadania pn. *Samochody pożarnicze do działań z zakresu zwalczania zagrożeń dla środowiska*.

⁶ Decyzja MF/IP6.4143.3.146.2023.MF.PO IIŚ 2014-2020.2736 z 17 lipca 2023 r. zwiększająca plan wydatków o kwotę 425,8 tys. zł i decyzja MF/IP6.4143.3.316.2023.MF.PO IIŚ 2014-2020.6074 z 20 listopada 2023 r. zwiększająca plan wydatków o 1917,7 tys. zł na realizację projektu *Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap V* w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020.

⁷ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 lipca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu przyznawania strażakowi Państwowej Straży Pożarnej równoważników pieniężnych za remont albo za brak lokalu mieszkalnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 1372).

i Służby Ochrony Państwa w latach 2022–2025 (w 2022 r. brak wydatków z tego tytułu).

Wydatki majątkowe w 2023 r. wyniosły 27 306,6 tys. zł (niemal 100% planu po zmianach) i były o 62,6% wyższe niż w roku poprzednim.

(akta kontroli str. 22-23, 32-34)

W 2023 r. przeciętne zatrudnienie w KW PSP wyniosło 111 osób w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, z tego 8,2 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń (status 01), 16,4 – członkowie korpusu służby cywilnej (status 03) i 86,4 – żołnierze i funkcjonariusze (status 10), i było większe o 2 osoby w porównaniu do przeciętne zatrudnienia w 2022 r., co było wynikiem uzupełnienia istniejących wakatów.

Wydatki na wynagrodzenia (wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym) w 2023 r. wyniosły 12 436,5 tys. zł, z tego 496,9 tys. zł dla osób zatrudnionych w statusie 01, 1345,2 tys. zł dla osób zatrudnionych w statusie 03 i 10 594,4 tys. zł dla osób zatrudnionych w statusie 10. Stanowiły one 100% planu wydatków na wynagrodzenia po zmianach i były wyższe o 9,1% od wydatków na wynagrodzenia wykonanych w 2022 r. (11 391,7 tys. zł), co było spowodowane podwyżkami w sferze budżetowej oraz wzrostem płacy minimalnej od 1 stycznia 2023 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w 2023 r. wyniosło 9340 zł (5068 zł dla zatrudnionych w statusie 01, 6819 zł dla zatrudnionych w statusie 03 i 10 224 zł dla zatrudnionych w statusie 10) i w porównaniu do 2022 r. było wyższe o 655 zł, tj. o 7,5% (w statusie 01 o 386 zł, tj. o 8,3%, w statusie 03 o 493 zł, tj. o 7,8% i w statusie 10 o 712 zł, tj. o 7,5%).

(akta kontroli str. 35-38)

W 2023 r. wnioski o odejście ze służby, skutkujące przejściem na emeryturę do końca marca 2024 r.⁸ złożyło ośmiu funkcjonariuszy KW PSP. W okresie czterech miesięcy przed zwolnieniem ze służby w związku z przejściem na emeryturę, wszystkim funkcjonariuszom zwiększono dodatek funkcyjny lub służbowy. Żadnemu z funkcjonariuszy nie zwiększono dodatku po złożeniu wniosku o zwolnienie ze służby. W sprawie sześciu funkcjonariuszy, na wniosek ich bezpośrednich przełożonych, decyzje o podwyższeniu dodatków⁹ podjął Małopolski Komendant Wojewódzki, przy czym w trzech przypadkach decyzje zostały wydane od 2 do 24 dni przed wpływem wniosku o zwolnienie ze służby, a w pozostałych trzech – w dniu złożenia takiego wniosku. Natomiast w dwóch przypadkach (dotyczących zwolnienia ze służby zastępców komendanta wojewódzkiego) decyzje o podwyższeniu dodatków funkcyjnych podjął Komendant Główny PSP niespełna dwa miesiące przed złożeniem wniosków o zwolnienie ze służby.

W uzasadnieniach dwóch spośród sześciu decyzji zwiększających dodatek, wydanych przez Małopolskiego Komendanta Wojewódzkiego wskazano, iż dodatki były powiązane z ponadnormatywną ilością wykonywanych obowiązków lub powierzeniem dodatkowych zadań. W pozostałych czterech decyzjach podwyższenie dodatków uzasadniono wysokimi kwalifikacjami oraz skrupulatnością i sumiennością w wykonywaniu obowiązków.

Zwiększenie dodatków ośmiu funkcjonariuszom wyniosło od 1880 zł do 3220 zł (średnio 2450 zł) i stanowiło od 41% do 220% (średnio 106,4%) wartości dodatku przed zwiększeniem. Przy czym w odniesieniu do sześciu przypadków, w których zwiększenia dodatków nastąpiło w przeciągu miesiąca przed złożeniem wniosku o zwolnienie ze służby (od 0 do 24 dni), wartości tych zwiększeń wyniosły od 1880 zł

⁸ W 2023 r. żaden funkcjonariusz KW PSP nie złożył wniosku o zwolnienie ze służby skutkującego przejściem na emeryturę w 2023 r.

⁹ Dodatek funkcyjny podwyższono trzem funkcjonariuszom, dodatek służbowy również trzem osobom.

do 3220 zł (średnio 2503 zł) i stanowiło od 129% do 220% (średnio 176,8%) dodatku przed zwiększeniem.¹⁰

Podwyższenie dodatków służbowych bądź funkcyjnych sześciu funkcjonariuszom w okresie bezpośrednio przed złożeniem wniosku o zwolnienie ze służby skutkowało wydatkowaniem przez KW PSP w Krakowie w latach 2023-2024 dodatkowej łącznej kwoty w wysokości 143,6 tys. zł, w tym:

- 28,8 tys. zł z tytułu zwiększonych dodatków funkcyjnych w okresie od listopada 2023 r. do lutego 2024 r. (w tym 11,8 tys. zł w 2023 r.);
- 21,5 tys. zł z tytułu zwiększonych dodatków służbowych w okresie od listopada 2023 r. do lutego 2024 r. (w tym 8,5 tys. zł w 2023 r.);
- 90,1 tys. zł z tytułu zwiększenia wypłaconych odpraw;
- 3,2 tys. zł z tytułu zwiększonej kwoty ekwiwalentu za niewykorzystany urlop.

NIK zwraca uwagę, że wszystkim funkcjonariuszom, którzy złożyli w 2023 r. wnioski o odejście ze służby została podniesiona wysokość dodatków w okresie czterech miesięcy przed zwolnieniem ze służby, a w sześciu przypadkach nastąpiło to w dniu lub niedługo przed złożeniem ww. wniosku. Z uwagi na skalę zjawiska powyższa sytuacja może budzić wątpliwości czy u podstaw decyzji o zwiększeniu tych dodatków leżały wyłącznie okoliczności wskazane w uzasadnieniach. Nie negując prawa Komendanta Wojewódzkiego jako przełożonego do podejmowania decyzji w sprawie dodatków do wynagrodzeń, NIK zauważa, że przyznawanie i podwyższanie dodatków służbowych czy funkcyjnych to jedna z form motywacji i powinno przyczyniać się do zachęcania funkcjonariuszy do lepszego wykonywania zadań i czynności służbowych. Decyzje w takich sprawach natomiast nie powinny być motywowane okolicznością odejścia ze służby.

(akta kontroli str. 40, 42-67)

W KW PSP nie wystąpiły przypadki wykonywania zadań na rzecz jednostki na podstawie umów zlecenia trwających trzy miesiące lub dłużej, bądź też na podstawie umów o dzieło. Jedynie w grudniu 2023 r. zawarto dziewięć umów zlecenia z pracownikami KW PSP w Krakowie na okres jednego miesiąca (1-31 grudnia 2023 r.), które dotyczyły obsługi projektu pn. *Zwiększenie skuteczności reagowania ukraińskich służb ratowniczych na sytuacje kryzysowe - etap V*. Przedmiotem ww. umów było m.in. [a] prowadzenie kancelarii biura projektu, korespondencji z ukraińskimi uczestnikami projektu, opracowanie ankiet ewaluacyjnych, archiwizacja dokumentacji projektowej, prowadzenie zajęć pozaszkoleniowych w trakcie pobytu ukraińskich uczestników projektu; [b] sporządzenie druków planistycznych do projektu ustawy budżetowej dot. realizacji projektu, sporządzenie wniosków o uruchomienie środków rezerwy celowej, dokonywanie płatności za wydatki w ramach projektu, prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej, rozliczanie; [c] opracowanie programu szkolenia, nadzór nad prawidłową realizacją szkoleń, zarządzanie zespołem instruktorów i wykładowców, opracowanie dokumentacji szkoleń; [d] nadzór nad prawidłową realizacją zadań merytorycznych, nad wydatkowaniem środków, rozliczenie realizacji projektu; [e] przeprowadzanie rozeznania rynku w zakresie dostępności usług i sprzętu, sporządzanie umów z wykonawcami na potrzeby realizacji projektu. Wydatki KW PSP na te umowy wyniosły w 2023 r. 14,6 tys. zł (klasyfikacja budżetowa: rozdział 75479, § 4170) i zostały sfinansowane środkami z rezerwy celowej poz. 31 *Wdrażanie Planu współpracy rozwojowej w 2023 r.*¹¹

(akta kontroli str. 18-20)

¹⁰ Dodatek funkcyjny zwiększył się średnio o 2847 zł (o 190%) a dodatek służbowy średnio o 2160 zł (o 162%).

¹¹ Decyzja w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2023 nr MF/FS7.4143.3.177.2023.MF.3055 z 4 sierpnia 2023 r.

W planie finansowym KW PSP ustalono wydatki majątkowe w wysokości 15 713 tys. zł na realizację czterech zadań, z tego na trzy inwestycje budowlane¹² zaplanowano 12 263 tys. zł, a na jedno zadanie dotyczące zakupu samochodu strażackiego 3450 tys. zł. W trakcie roku budżetowego wprowadzono do planu finansowego siedem nowych zadań o łącznej wartości 11 595,3 tys. zł, przy czym pięć dotyczyło zakupu samochodów ratowniczo-gaśniczych lub do celów szkoleniowych, jedno – zakupu innych pojazdów i sprzętu ratowniczego i jedno - montażu instalacji fotowoltaicznej. Źródłem ich finansowania były środki z rezerw celowych budżetu państwa (poz. 8, 44 i 59). Plan wydatków majątkowych po zmianach wyniósł 27 308,3 tys. zł. Wydatki majątkowe zrealizowano w wysokości z 27 306,6 tys. zł (niemal 100% planu po zmianach). Największe środki przeznaczono na budowę strażnicy Komendy Powiatowej PSP w Wadowicach wraz z Jednostką Ratowniczo-Gaśniczą (7523 tys. zł), budowę strażnicy Komendy Powiatowej PSP wraz z Jednostką Ratowniczo-Gaśniczą PSP w Wieliczce oraz magazynem przeciwpowodziowym (4363 tys. zł) oraz na zadanie *Samochody pożarnicze do działań z zakresu zwalczania zagrożeń dla środowiska* (5100 tys. zł), w ramach którego zakupiono osiem pojazdów dla komend miejskich i powiatowych PSP. Wszystkie zadania zaplanowane w 2023 r. zostały zrealizowane w całości.

(akta kontroli str. 217-221)

Zobowiązania KW PSP na koniec 2023 r. wyniosły 1031,1 tys. zł i były większe o 52,7% tys. zł (5,4%) od kwoty zobowiązań na koniec 2022 r. Główną pozycję stanowiły zobowiązania z tytułu nagród rocznych dla funkcjonariuszy oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi (886,5 tys. zł, tj. 86% zobowiązań). Według stanu na koniec 2023 r. zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

(akta kontroli str. 68-69, 173-182)

Szczegółową kontrolą wydatków dysponenta trzeciego stopnia objęto wybrane drogą losową¹³ 30 operacji na kwotę 22 707,9 tys. zł, a w trakcie badania poszerzono próbę o 728,4 tys. zł w celu całościowej oceny poszczególnych pozycji wydatków. Skontrolowano także pięć wydatków z budżetu środków europejskich. Łącznie badaniem objęto wydatki KW PSP w wysokości 30 052,7 tys. zł (z tego 23 436,3 tys. zł z budżetu państwa i 6616,5 tys. zł z budżetu środków europejskich), co stanowiło 39,2% zrealizowanych wydatków w 2023 r. W badanej próbie wydatki majątkowe wyniosły 28 666,1 tys. zł, a wydatki bieżące 1386,7 tys. zł.

Kontrola wydatków budżetu państwa o łącznej wartości 23 436,3 tys. zł wykazała prawidłowe ich wykonywanie. Wydatków tych dokonywano zgodnie z planem finansowym jednostki oraz z obowiązującymi przepisami. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Objęte kontrolą wydatki były prawidłowo ujęte w planie finansowym KW PSP na 2023 r. i były wykonywane w granicach tego planu. W każdym zbadanym przypadku przestrzegano terminów płatności. Zakupy usług i materiałów były związane z wykonywanymi przez KW PSP zadaniami. Nabyte materiały zostały przekazane do użytkowania.

Wykonane wydatki zostały prawidłowo skalkulowane. W celu uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów przeprowadzono postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, a w przypadku wydatków, do których nie stosuje się ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych*¹⁴ ze względu na wartość zamówienia, postępowano zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami. We wszystkich skontrolowanych przypadkach

¹² Budowa Strażnicy Komendy Powiatowej PSP wraz z Jednostką Ratowniczo-Gaśniczą PSP w Wieliczce oraz magazynem przeciwpowodziowym

¹³ Losowanie przeprowadzono metodą MUS (prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem) na populacji, przy wykorzystaniu narzędzia informatycznego Pomocnik Kontrolera PK 5.7. Populację wydatków, z której losowana była próba stanowił zbiór dowodów/zapisów stanowiących zapłacone wydatki kontrolowanej jednostki, tj. z wyłączeniem wydatków w paragrafach 401-408, 411-414, 418, 420, 444 i 471 oraz wydatków poniżej 1000 zł.

¹⁴ Dz.U. z 2023 r. poz. 1605 ze zm. (dalej pzp).

do wydatkowania środków publicznych zastosowano prawidłowy tryb udzielania zamówień publicznych. Wydatki majątkowe przeznaczone były na właściwie przygotowane zadania, zrealizowane zgodnie z zawartymi umowami. Zakupione środki trwałe zostały niezwłocznie przekazane do użytkowania, a dokumenty zakupu były poddawane kontroli merytorycznej, w tym dotyczącej daty rozpoczęcia eksploatacji.

(akta kontroli str. 70-99)

W ramach badanej próby wydatków kontrolą objęto jedno zamówienie publiczne przeprowadzone na podstawie pzp, w trybie przetargu nieograniczonego. Postępowanie to dotyczyło budowy strażnicy Komendy Powiatowej PSP w Wadowicach wraz z Jednostką Ratowniczo-Gaśniczą i zakończyło się podpisaniem umowy z wykonawcą na kwotę 25 558,8 tys. zł. Na realizację umowy w 2023 r. wydatkowano 7279,8 tys. zł brutto. W wyniku analizy dokumentacji dotyczącej objętego kontrolą zamówienia stwierdzono, że zostało ono przeprowadzone zgodnie z wymogami określonymi w pzp.

(akta kontroli str. 100-108)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

1.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

Wydatki budżetu środków europejskich KW PSP wyniosły 29 608,7 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach (29 608,7 tys. zł) oraz 1366,6% wykonania w 2022 r. (2166,6 tys. zł). W ustawie budżetowej na rok 2023 plan wydatków budżetu środków europejskich wyniósł 0 zł

W rozdziale 75410 na 2023 r. zaplanowano wydatki na realizację dwóch projektów w ramach POIiŚ 2014-2020¹⁵ w łącznej kwocie 29 608,7 tys. zł, z tego na:

- projekt *Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap V* w kwocie 21 615 tys. zł, które wykonano w zaplanowanej wysokości. W ramach projektu sfinansowano zakup 10 średnich i 6 ciężkich samochodów ratowniczo-gaśniczych ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego oraz jednego mikrobusa.
- projekt *Wsparcie systemu ratowniczo-gaśniczego* w kwocie 7993,8 tys. zł, które wykonano w zaplanowanej wysokości. W ramach projektu sfinansowano zakup sprzętu pożarniczego, w tym zestawu sprzętu akumulatorowego i ręcznego dla grup poszukiwawczo-ratowniczych; zdalnie sterowanego pojazdu do gaszenia pożarów i likwidacji zagrożeń CBRNE wraz z platformą do jego transportu; zestawu sprzętu technicznego dla zespołu ratowniczego ciężkiej grupy poszukiwawczo-ratowniczej; wielofunkcyjnego pojazdu typu quad z układem jezdny 6x6, z alternatywnym napędem gaśnicowym oraz przyczepą do jego transportu; wielofunkcyjnego pojazdu typu UTV z alternatywnym napędem gaśnicowym oraz przyczepą do jego transportu; kontenera ze sprzętem ochrony dróg oddechowych; zestawu stabilizacji aktywnej dla ciężkiej grupy poszukiwawczo ratowniczej; samochodu wsparcia dekontaminacji podczas działań medycznych przy zagrożeniach czynnikiem CBRNE; sprzętu analitycznego; namiotów z osprzętem; kontenera kwatermistrzowskiego.

(akta kontroli str. 113, 217-221)

Szczegółową kontrolą objęto wydatki na realizację projektu *Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap V* w kwocie 6616,5 tys. zł poniesione w 2023 r. (22,3% wydatków z budżetu środków europejskich KW PSP). Skontrolowane wydatki zrealizowano prawidłowo, do ich wysokości określonej w planie finansowym.

¹⁵ Program Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020.

Wykorzystano je zgodnie z przeznaczeniem na realizację zadania określonego w umowie o dofinansowanie (zakup wozów strażackich). Poniesiono je w okresie ich kwalifikowalności, prawidłowo udokumentowano i ujęto w księgach rachunkowych KW PSP. Wydatki te były niezbędne dla realizacji projektu, zgodne z kategoriami wydatków wynikającymi z postanowień umowy o dofinansowanie nr POIS.03.01.00-00-0072/22¹⁶ oraz z harmonogramem i opisem projektu. Umowy z dostawcami zostały zawarte w 2022 i 2023 r., po uprzednim przeprowadzeniu trzech postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargów nieograniczonych (postępowania prowadziły komendy wojewódzkie PSP w Krakowie, Kielcach i Wrocławiu). Zlecenia płatności na łączną kwotę 6616,5 tys. zł w 2023 r. przekazano do Banku Gospodarstwa Krajowego we właściwych terminach i kwotach.

(akta kontroli str. 110-113)

Badanie trzech ostatnich decyzji zwiększających plan wydatków budżetu środków europejskich w KW PSP, na podstawie których przyznano środki na realizację projektu *Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap V* w ramach POIiŚ 2014-2020 (2413 tys. zł i 10 867 tys. zł) oraz projektu *Wsparcie systemu ratowniczo-gaśniczego* (7221,4 tys. zł), wykazało, że po otrzymaniu decyzji o zwiększeniu planu wydatków każdorazowo wprowadzono odpowiednie zmiany w planie wydatków na 2023 r. Środki na realizację tych zadań zaplanowano w rezerwie celowej, ponieważ na etapie opracowywania ustawy budżetowej na 2023 r. przedsięwzięcia te były objęte decyzjami o zapewnieniu finansowania. Otrzymane środki na realizację obu projektów wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem i w całości.

(akta kontroli str. 114-117)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2023 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

NIK ocenia jako prawidłowe zrealizowanie przez KW PSP objętych badaniem wydatków bieżących i majątkowych 2023 r., wykorzystanie środków z rezerwy celowych oraz udzielenie zamówienia publicznego na budowę strażnicy Komendy Powiatowej PSP w Wadowicach wraz z Jednostką Ratowniczo-Gaśniczą.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że wszystkim funkcjonariuszom, którzy złożyli w 2023 r. wnioski o odejście ze służby została podniesiona wysokość dodatków w okresie czterech miesięcy przed zwolnieniem ze służby, a w sześciu przypadkach nastąpiło to w dniu lub niedługo przed złożeniem ww. wniosku. Skutkowało to zwiększeniem wydatków KW PSP w 2023 r. i 2024 r. o 143,6 tys. zł, co stanowiło 0,7% całości wydatków bieżących KW PSP w 2023 r. Z uwagi na skalę zjawiska powyższa sytuacja może budzić wątpliwości czy u podstaw decyzji o zwiększeniu tych dodatków leżały tylko i wyłącznie okoliczności wskazane w uzasadnieniach, a nie były motywowane również okolicznością odejścia ze służby. Nie negując prawa Komendanta Wojewódzkiego do podejmowania decyzji w tej sprawie, NIK zauważa, że przyznawanie i podwyższanie dodatków służbowych czy funkcyjnych to jedna z form motywacji i powinno przyczyniać się do zachęcania funkcjonariuszy do lepszego wykonywania zadań i czynności służbowych.

OBSZAR

2. Sprawozdawczość

2.1 Sprawozdania

Opis stanu
faktycznego

¹⁶ Umowa o dofinansowanie miała charakter ramowy: jako beneficjent występował KW PSP w Lublinie. Zakupy na rzecz KW PSP w Krakowie stanowiły jedynie część projektu..

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań jednostkowych KW PSP za 2023 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdanie za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w ww. sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzanych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 118-195)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania zawierały faktyczny stan dochodów, wydatków i zobowiązań 2023 r. oraz zostały sporządzone terminowo. Dane wykazane w sprawozdaniach wynikały z ewidencji księgowej.

OBSZAR

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹⁷ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

¹⁷ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

W związku z nieformułowaniem uwag oraz wniosków NIK nie oczekuje odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne

Kraków, 25 marca 2024 r.

Kontrolerzy:

Bernard Różański
główny specjalista kontroli
państwowej
/podpisano elektronicznie/

Tomasz Mróz
specjalista kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/

DYREKTOR
Najwyższej Izby Kontroli
Delegatury w Krakowie
Jolanta Stawska

/podpisano elektronicznie/